

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets President

Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

24/214-

1. februar 2024

Spørsmål nr 1015 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug til samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor mange avganger har blitt avlyst som følge av vær i tog- og annen kollektiv-trafikk per år de siste tjue årene?

Svar:

Værhendelser de siste årene, særlig ekstremværet i august i fjor høst og kombinasjonen av tungt snøfall, streng kulde og kraftig vind i januar i år, har ført til mange forsinkelser og innstillinger i kollektivtransporten. Dette er selvsagt svært beklagelig, og påfører den enkelte reisende, næringslivet og samfunnet for øvrig stor ulempe og enorme kostnader.

Stortingsrepresentanten spør om antall innstillinger i kollektivtransporten som følge av værhendelser de siste 20 årene. Det samlede antall innstillinger har Samferdselsdepartementet ikke tilgjengelig. Fylkeskommunal kollektivtransport er et fylkeskommunalt ansvar. Når det gjelder buss-, hurtigbåt- og fergetransport, er det derfor 14 fylkeskommunale virksomheter som kjøper transporttjenester lokalt og regionalt av et 40-talls selskaper rundt om i landet, og som dermed har oversikt over og følger opp innstillinger og andre mål for driftsstabilitet.

Kjøp av persontransport med tog er et statlig ansvar og departementet har derfor god oversikt over kvaliteten på de leveransene som staten har kjøpt. Jernbanedirektoratet er delegert kjøpsansvaret på vegne av staten og har innhentet statistikk fra Bane NOR på antall innstillinger som skyldes ytre forhold (årsakskode 92) fra 2010 og frem til i dag, ref. tabellen nedenfor. Ytre forhold gjelder i all hovedsak ekstreme værforhold og naturhendelser som medfører at det ikke er mulig å fremføre tog på infrastrukturen. Dessverre finnes det ikke tilsvarende tall før 2010. I statistikken er det skilt mellom hel- og delinnstillinger. Ved helinnstilling blir toget innstilt på hele strekningen, mens ved delinnstilling er toget kjørt på deler av strekningen. I tabellen vises også totalt antall avganger, for å illustrere at det i denne perioden også har vært en sterk økning i antall tog på jernbanen.

År	Antall innstillinger kode 92	Antall helinnstillinger er kode 92	Antall delinnstillinger kode 92	Antall avganger uten planlagte helinnstillinger
2010	1137	946	191	375 277
2011	2188	193	1995	380 869
2012	1213	31	1182	382 954
2013	1077	215	862	391 641
2014	561	264	297	384 220
2015	1493	415	1078	401 368
2016	132	16	116	400 699
2017	302	68	234	392 302
2018	1 422	294	1 128	395 269
2019	386	142	244	401 639
2020	326	87	239	372 012
2021	219	39	180	375 932
2022	355	205	150	406 745
2023	5 333	2 093	3 240	450 057
2024 pr. 24.01	1 566	944	622	32 123

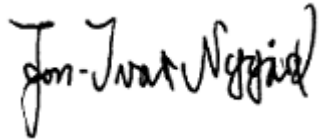
I 2023 og hittil i 2024 har det vært uvanlig mange innstillinger. Hovedårsakene er ekstremværet i august i fjor («Hans» og «lille-Hans» - sistnevnte var store nedbørsmengder på Østlandet i siste halvdel av august), samt snø, kulde og vind i januar i år. Kode 92 omfatter «ekstreme vær- og naturhendelser», noe som innebærer at når stortingsrepresentanten spør «hvor mange avganger som er avlyst som følge av vær», vil de reelle tallene være høyere enn det som fremkommer i denne tabellen siden også mindre alvorlige værhendelser kan medføre driftsforstyrrelser.

Klimaet er blitt villere og våtere. Vi forventer derfor flere uvanlige værhendelser i årene fremover. Det er derfor viktig å klimatilpasse infrastrukturen slik at den tåler et våtere og villere vær, herunder er det viktig å forebygge og ha en god beredskap. Et godt vedlikeholdt nett er i så måte viktig siden det vil gjøre jernbanen bedre i stand til å håndtere stadig mer krevende værforhold. Vedlikehold og fornyelse av infrastrukturen er også helt avgjørende for å få en mer punktlig jernbane. For alle som bruker toget, enten man er pendler eller vareeier, er det viktigste at toget kommer og går når det skal.

Når ekstreme værhendelser først inntreffer er det viktig at kundene får rask og presis informasjon slik at de kan endre sine planer i tråd med dette. I en redegjørelse departementet bestilte om håndteringen av værhendelsene de første ukene i januar, fastslår

Jernbanedirektoratet at ikke bare togselskapene, men også andre kollektivaktører har hatt vanskeligheter med å informere kundene om innstillinger og forsinkelser på en tilfredsstillende måte. Direktoratet trekker frem en rekke forbedringspunkter, som inngår i *Program for bedre driftsstabilitet og kundeopplevelse ved avvik*. Dette skal bidra til et tettere og mer strukturert samarbeid mellom aktørene i jernbanesektoren. Målet er høyere driftsstabilitet, samt høy kundetilfredshet ved avvik.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, reading "Jon-Ivar Nygård". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

Jon-Ivar Nygård